

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad, 6 16, 21 en 28 Mei 1935.

„DE HOOGHE VELUWE" VERKOCHT.

---

*Inkoop 3% winstdeelende obligatiën der
C. V. Wm. H. Müller & Co.*

Het landgoed „De Hooge Veluwe" dat behoorde aan Wm. H. Müller & Co's Algemeene Exploitatie Mij. N.V., is thans verkocht. In verband hiermede zal een bedrag van ten hoogste f500.000 worden besteed voor den inkoop van 3% winstdeelende obligatiën ten laste der C. V. Wm. H. Müller & Co. De inkoop zal geschieden door middel van inschrijving.

AANKOOP LANDGOED „DE HOOGHE VELUWE".

Van eenigerlei verplichting van het Rijk tegenover opgelegde stichting geen sprake.

Naar aanleiding van verschillende in de pers verschenen berichten betreffende financieele verplichtingen, die het Rijk zou hebben aangegaan met betrekking tot den aankoop van het landgoed „De Hooge Veluwe", vernemen wij van bevoegde zijde, dat van eenigerlei verplichting van het Rijk tegenover de opgelegde stichting geen sprake is.

Met machtiging van de regeering is een gedeelte van het restant van het saldo der Nederlandsche Uitvoermaatschappij in liquidatie belegd in een rentedragende hypothecaire geldleening, verstrekt aan de stichting „Het Nationale Park De Hooge Veluwe".

Aan het verstrekken van deze leening is o.a. de voorwaarde verbonden, dat het door de stichting aan te koopen landgoed „De Hooge Veluwe" bestemd zal worden tot natuurmonument, en dat dit landgoed voor het publiek zal worden opengesteld.

Deze transactie houdt mede verband met een aan het Rijk gedane schenking van een kunstcollectie van groote waarde.

„DE HOOGHE VELUWE".

Financieele consequenties der overdracht.

In verscheidene bladen zijn ten aanzien van de financieele consequenties der overdracht van het landgoed „De Hooge Veluwe" beschouwingen verschenen, die verwarring dreigen te brengen. Van de meest bevoegde zijde vernemen wij thans het volgende:

Vastgesteld zij, dat het landgoed niet het eigendom was van den heer Krölller, doch van de N.V. Wm. Müller en Co. In deze laatste omstandigheid school een gevaar voor het verdere lot van het natuurmonument, omdat op de vennootschap de plicht rust voor de geldelijke belangen harer aandeelhouders te waken, en die belangen uit den aard

der zaak niet gebaat konden zijn met een ongerept instandhouden van het natuurmonument als eigendom der vennootschap.

Wilde het voortbestaan ervan verzekerd zijn, dan diende het in veiliger handen over te gaan. Tot dit doel is een stichting „Het Nationaal park De Hooge Veluwe” in het leven geroepen, die het landgoed van de vennootschap heeft gekocht. De stichting heeft de hiervoor noodige geldelijke middelen, zooals reeds werd medegedeeld, verkregen doordat een gedeelte van het restant van het saldo der Nederlandsche Uitvoer Mij. in liquidatie haar als rentedragende hypothecaire geldleening verstrekt is. De voorwaarden, waaronder dit is geschied, verzekeren het voortbestaan van het natuurmonument en zijn openstelling voor het publiek.

Tegelijkertijd heeft de Kröller-Müller-stichting haar uitgebreide en zeer belangrijke kunstverzameling, welke waarde nog slechts weinige jaren geleden op verscheidene millioenen getaxeerd werd, aan het Rijk geschonken zonder daaraan de voorwaarde te verbinden van het tot stand brengen van het voor die verzameling op de Hooge Veluwe ontworpen museumgebouw. Dienaangaande is op het rijk geenerlei verplichting komen te rusten. Wel zou de Kröller-Müller-Stichting zelf blijven streven naar de verwezenlijking van dat denkbeeld, hetzij volgens het bestaande plan van prof. v. d. Velde, hetzij volgens een eenvoudiger opzet.

Mocht het haar of anderen later gelukken het voor bouw en exploitatie van dat museum noodige kapitaal te verkrijgen, dan zal een voor den museumbouw bestemd deel van het landgoed voor dat doel beschikbaar worden gesteld, en zal ook het rijk medewerken tot de overbrenging en blijvende tentoonstelling aldaar van de kunstverzameling. Zoolang dat geval zich evenwel niet voordoet, zal de collectie elders worden gehuisvest. Omtrent de wijze, waarop dit zal geschieden, bestaan nog geen bepaalde plannen en kunnen dus nog geen mededeelingen worden gedaan.

De Kröller-Müller-Stichting heeft verder op zich genomen ook tot een sluitende jaarlijksche exploitatie van „De Hooge Veluwe” mede te werken. Zij heeft voor den tijd van tien jaar het landhuis St. Hubertus gehuurd voor f 5000 per jaar en de jacht binnen het zg. Grootte Raster gepacht voor f 3000 per jaar.

Bovendien heeft zij zich voor dezelfde periode verbonden om in een mogelijk exploitatie-tekort bij te dragen maximaal f 12.000 per jaar.

Met het oog op deze laatste verplichting is een bedrag van f 150.000 in handen van den liquidateur van de N.L.M. gestort, die gemachtigd is daaruit eventueele tekorten tot de aangegeven grens aan te zuiveren.

De eindsom is, dat zoowel natuurmonument als kunstverzameling blijvend voor ons land behouden zijn zonder dat daarvoor offers van eenige beteekenis van de zijde van het rijk behoeven te worden gebracht. In tegendeel ziet dit zijn eigen bezit ten zeerste vermeerderd door de begiftiging met de kunstcollectie. Geen van de personen, die als bestuurslid van „De Hooge Veluwe” of van de Kröller-Müller-Stichting aan deze zaak medewerken, ontvangt daarvoor in eenigen vorm eenige financieele tegemoetkoming.

DE HOOGHE VELUWE

In de Groene Amsterdammer vinden wij een artikel van oud-minister H. P. Marchant over de zaak van het landgoed „De Hooge Veluwe”. Hieraan ontleener wij het volgende:

Toen het kabinet-Colijn was opgetreden, was er een ontwerp van wet aanhangig tot het aanvragen van een crediet van ik meen een millioen, teneinde het landgoed „De Hooge Veluwe” aan te koopen. Het kabinet was van oordeel, dat van de uitgave van een millioen voor dit doel toen geen sprake kon zijn. Eenigen tijd, nadat dit was voorgevallen, ontving ik in audiëntie mevrouw Kröller-Müller. Zij deelde mij mede, dat zij diep betreunde, dat de plannen van de baan waren. Geheel haar leven had zij gewerkt aan het verzamelen van haar schilderijen, en om van de Hooge Veluwe met het prachtige landhuis van Berlage te maken wat het is geworden. Zij had zich altijd voorgesteld, dat alles in zijn geheel en in goeden toestand zou blijven, dat het museum zou worden gebouwd naar de

plannen van prof. Van der Velde — de steenblokken liggen grootendeels ter plaatse gereed — en dat na den dood van het echtpaar Krölller een en ander zou worden gelegateerd aan den Staat. Het landgoed was eigendom van de N.V. Wilhelm Müller & Co., die alle eigendommen van de commanditaire vennootschap Wilhelm Müller en Co. en het geheele vermogen van de hoofdelijk aansprakelijke beheerende vennoten, den heer en mevrouw Krölller, ten behoeve van de crediteuren had overgenomen; de schilderijen waren eigendom van de Krölller-Müller-Stichting. Als de Staat de Hooge Veluwe kocht, zich verbond om binnen zekeren termijn het museum te bouwen, om daarin de schilderijen van de Krölller-Müller-Stichting aan te brengen, dan zou deze na het voldoen aan de voorwaarden de verzameling aan den Staat schenken.

Ik heb toen alle bescheiden, de zaak betreffende bestudeerd. Alles wat mevrouw Krölller mij had verteld, werd bevestigd. Ik ben met mijn directeur-generaal de Hooge Veluwe gaan bezoeken. Wij waren beiden verrukt, zoodat onze conclusie was: dat moesten wij hebben. Maar zou er iets van komen, dan moesten de aanhangsels van het vroegere plan er af, en de Staat zou zich niet moeten binden aan de voorwaarde van het bouwen van het museum. De beide objecten waren alleen door het museum aan elkander verbonden.

De onderhandelingen met de N.V. Wilhelm Müller & Co. leidden tot het resultaat, dat zij het landgoed met landhuis, boerderijen, en alles wat er verder op was voor f 800.000 wilde verkoopen. Het is 6500 ha. Hiervan kan, als voor natuurreservaat niet bestemd, een stuk worden verkocht, waarvan de verkoopprijs is te schatten op $1\frac{1}{2}$ à 2 ton zoodat er ten slotte niet meer dan ruim zes ton mee zou zijn gemoeid. Aangezien er geen uitzicht was, dat van particulieren een belangrijk bedrag zou zijn bijeen te krijgen, werd met groote vreugde het denkbeeld aanvaard, om uit de fondsen van de NUM het bedrag van den koopprijs onder hypotheccair verband te leenen. De ministerraad hechtte daaraan zijn goedkeuring. Vervolgens is, gelijk in het communiqué van den regeeringspersdienst is vermeld, de stichting Het Nationaal Park de Hooge Veluwe ingesteld. Deze heeft de 6500 hectare met opstallen gekocht van de N.V. Wilhelm Müller & Co. en betaald met het geld dat de N.V. NUM in liquidatie haar heeft geleend. De NUM heeft als hypotheccair crediteur toezicht op beheer en financiering. Er is een algemeen bestuur en een dagelijksch bestuur. Ik ben, in de vergadering van 1 Mei, tot voorzitter benoemd van beide besturen. In het dagelijksch bestuur zitten verder mevrouw Krölller, de heer Van Poelje, de heer De Beaufort en de heer Talsma, burgemeester van Renkum. De heer Van Deventer heeft zich voorloopig met de waarneming van het secretariaat belast. Aldus is dit eenige natuurreservaat voor ondergang bewaard. Aldus is de Staat door schenking eigenaar geworden van een collectie schilderijen en kunstvoorwerpen, eenig in haar soort. Met ik meen 150 Van Gogh's, waarvan de echtheid zeer zeker niet valt te betwisten; een collectie, die voor vijf millioen is verzekerd. Als deze transacties niet waren tot stand gekomen zou ik mij diep hebben geschaamd.